

Хималайска билка е сериозна заплаха за биоразнообразието в Европа

Жлезистата слабонога (*Impatiens glandulifera* Royle) не случайно е включена в списъка на най-опасните инвазивни чужди видове, застрашаващи биоразнообразието в Европа и е в списъка на инвазивните видове на Европейската и средиземноморска организация по растителна защита (European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO)).

Жлезистата слабонога оказва негативно влияние върху естественото биоразнообразие. Измества и потиска местните растителни видове и зависимите от тях безгръбначни животни. Богатите ѝ на нектар цветове са много привлекателни за пчели и други насекоми. Така тя оказва натиск върху местните видове цветни растения, които остават без опрашители.

Нейните обраствания увеличава риска от ерозия, наводнения и нанасят природни, социални и икономически щети, защото кореновата ѝ система е плитка, сформира гъста покривка по речните брегове и не допуска други растения. Затова пороите лесно отнасят почвата, която няма за какво да се задържи.

Стойността за ограничаване навлизането на вида в ЕС може да надхвърли 1 - 1.5 млн. евро годишно. Във Великобритания, например където той е изключително масово разпространен и създава много проблеми за премахването му са нужни между 174 - 350 млн евро.

Жлезистата слабонога произхожда от Югоизточна азия (Хималаите и Индия), където може да вирее до 4300 м. н.в. Тя е едногодишно тревисто растение с кухо, сочно стъбло достигащо 1 - 2.5 м височина. Това е най-високо израстващото едногодишно растение в Европа. Внесено е през 19 век като декоративно и медоносно растение, но скоро „подивява“ и навлиза в естествените местообитания на Стария континент. Най-засегнати са ценни

крайречни горски и тревни местообитания – гори от елша, върба, бряст, планински ясен; крайречни ливади и др. Предпочита влажна почва и се среща предимно по брегове на реки и потоци. Цветовете му са лилави с интересна форма и цъфтят 2 - 3 дни. Цъфти между юни и октомври. Плодове образува между август и октомври.

У нас видът е установен за първи път през 1978 г. Разпространен е до 1500 м н.в. в Предбалкан, Средна Стара планина, Родопите, Тракийската низина, витошки и софийски район, долините на р. Места и Струма, Рила, Средна гора.

Трудностите и високата цена за пълното справяне с вида изискват информиране на широката общественост и сътрудничество на всички заинтересовани, както и адекватни мерки за биоконтрол от отговорните институции. Контролът включва на първо място намаляване отглеждането на вида като декоративен, особено във влажни райони. Добра превантивна мярка е забраната на търговията със семена на растението. Трябва да се внимава да не се

разпространява при пренасяне на почва и чакъл от места с жлезиста слабонога на места, където тя не се среща, както и при почистване и изхвърляне на растителни отпадъци от градини, където се отглежда като декоративно растение.

Методите за борба са:

- механични (изкореняване, рязане),
- химични (третиране с хербициди),
- биологични (паша на добитък, засенчване с други растения) и
- смесени подходи, които комбинират няколко от тези методи.

Изкореняването на малки популации е лесен и ефективен метод за борба, който всеки може да приложи. При косене трябва да се изрязва до повърхността на почвата, под най-ниско разположения възел на стъблото. Основната цел при премахването е да се изтощи семенната банка в почвата. Това се прави като непрекъснато се премахват възрастните индивиди преди да образуват семена. Семената са жизнени до 2 години. Препоръчително е находището да се проверява поне 2-3 пъти годишно в период до 5 г., за да се осигури пълното изчистване на слабоногата. Важно е мястото бързо да бъде затревено след това. Гъстия тревен чим пречи на покълването на семената на слабоногата и на израстване на нови растения.